

θέση των Ἑλλήνων μένει στην Τουρκία.

Τὴν ἀλήθεια αὐτὴν εἶδε καὶ τὴ διακήρυξε τελευταία τὸ φωτισμένο μάτι τοῦ Ἰδα: «Καὶ ὅταν τὸ κάθε ἄτομο, ἔγραφε σὺν ἀριθ. 463, σελ. 42 τοῦ «Νουμά», ἰδεῖ χαρμῶν ἀπὸ τὴν Τουρκία, ὡς εἶναι βέβαιοι οἱ Τοῦρκοι πὼς δὲ θὰ παρασέρνεται πιά τόσο εὐκολὰ ἀπὸ ἐθνικὰ ἰδανικά, οὔτε θὰ γυρεῖ διαζῦγιο ἀπὸ τὸ κράτος τὸ Τούρκικο, οὔτε αὐτὸ τὸ ἴδιο ἄτομο οὔτε ἡ ἐθνικὴ ομάδα ὅπου ἀνήκει», (κοίτα καὶ ὅλο τὸ ἄρθρο τοῦ Ἰδα στὸ φύλλο ἐκεῖνο τοῦ «Νουμά»). Τὸ ἐθνικὸ ἰδεῶδες αὐτὸ θὰ ἐπιδιώκει μόνο τὴν ἐξασφάλιση τῆς ἐλεύτερης σκέψης, ὅπως στοὺς Ἑλληνας τοῦ ἐλεύτερου Βασιλείου ἔτσι καὶ σὲ κείνους τῆς Τουρκίας· ἂν αὐτὴ πετυχαίνεται καὶ μὲ τὴν ἐσωτερικὴ ἐξέλιξη τῆς Τουρκίας σὲ ἰσόνομο Κράτος, τότε τὸ ἐθνικὸ μας ἰδεῶδες τὸ φτάσαμε. Ἄν πάλι ἐκεῖνο εἶναι ἀδύνατο, τότε τὸ ἐθνικὸ μας ἰδεῶδες θὰ πάρει τὴν πολεμικὴ του μορφή κ' ἡ ἐθνικὴ μας τάση θὰ εἶναι ν' ἀποσπᾶσουμε τοὺς ὁμοφύλους μας ἀπ' τὴν Τουρκία, ὅπου δὲν εἶναι δυνατό ν' ἀποχτήσουν καὶ αὐτοὶ ἰσοπολιτεία. Μὰ γιὰ νὰ κατορθώσουμε αὐτὸ πρέπει πρῶτα ἐμεῖς στὸ ἐσωτερικὸ μας νὰ ἀναγνωρίσουμε τὴν ἐλεύτερη σκέψη· πρέπει πρῶτα ἐμεῖς ἐδῶ νὰ σπάσουμε τὰ σίδερα τῆς σκλαβιάς γιὰ νὰ μὴν ἀλλάξουμε μόνο κύριο στοὺς σημερινούς ἐκείνους σκλάβους. Καὶ γι' αὐτὸ ἐκεῖνο πού πρωτεύει σὲ μᾶς εἶναι ἡ φιλελεύτερη ἐσωτερικὴ πολιτικὴ· χωρὶς αὐτὴ, ἐθνικὴ πολιτικὴ δὲν μπορεῖ σοβαρὰ νὰ ἐφαρμοστεῖ. Ἔτσι κλείνεται ὁ κύκλος πού συνδέει τὰ σημεῖα τοῦ φιλελεύτερου προγράμματος· ἔτσι σκηματίζεται τὸ σύστημα τῆς φιλελεύτερης ἰδεολογίας. Ὅλα στέκουν ἀπάνου στὴν ἀναγνώριση τῆς ἐλεύτερης σκέψης· αὐτὴ ζητᾶμε πρῶτα στὸ ἐσωτερικὸ, σ' αὐτὴ βασίζουμε τὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ μας. Γι' αὐτὸ ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ μας θὰ εἶναι πρῶτα εἰρηρικὴ· εἰρηρικὴ γιὰ νὰ διευκολύνει τὴν ἐσωτερικὴ μας μεταρρύθμιση, εἰρηρικὴ γιὰ νὰ ὑποβοηθήσει τὴν ἐσωτερικὴ μεταρρύθμιση τῆς Τουρκίας πού νὰ συμφέρει στοὺς ὁμοφύλους μας. Κι ὅταν ἡ ἐσωτερικὴ πολιτικὴ μας πάρει τὸ σωστὸ δρόμο, κι ὅταν ἰδοῦμε πὼς οἱ ὁμόφυλοι μας τῆς Τουρκίας μόνο μὲ τὴν ἔνωσή τους σ' ἓνα Κράτος μὲ μᾶς θὰ μπορέσουν νὰ ἀπολαύουν τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐλεύτερης σκέψης, τότε δὲ θὰ διστάσουμε, ἐτοιμαζόμενοι ἐκ παραλλήλου ἀπὸ τώρα, νὰ κάνουμε ὅ,τι πρέπει. Ἄν πάλι νοιώσουν οἱ Τοῦρκοι τὸ τί πρέπει γιὰ τὸ συμφέρο τους νὰ κάνουν — τότε θάχουν καὶ τὴ δική μας τὴν ἀμέριστη βοήθεια καὶ τὴν ἐκδήλωση τῆς ἀνυπόκριτης χαρᾶς μας γιὰ τὴν ἐξακολούθηση αὐτῆς τῆς εἰρηρικῆς πολιτικῆς πού θὰ φέρει καὶ τὴ μεταβολὴ τῆς ἐπιθετικῆς παρασκευῆς μας σὲ ἀμυντικὴ. Ἔτσι κρατᾶει ὁ ἐθνι-

σμός τὴν κατάλληλη θέση του στὸ νεοελληνικὸ φιλελεύτερο πρόγραμμα· ἔτσι δείχνεται σὲ ὅσους θέλουν νὰ ἰδοῦν πὼς ἡ ἐθνικὴ πολιτικὴ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι τὸ Α καὶ τὸ Ω τοῦ προγράμματος ἑνὸς λαοῦ, μὰ ἓνα ἀπ' τὰ πολλὰ σημεῖα του, πού καὶ αὐτὸ θὰ λυθεῖ σύμφωνα μὲ τίς γενικὲς ἀρχές, σύμφωνα μὲ τὴν ἐνιαία ἰδεολογία.

A. ΤΡΑΝΟΣ

Ἡ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ (*)

Γ.

Στὰ δυὸ προηγούμενα ἄρθρα ἀναπτύξαμε μὲ λίγα λόγια τοὺς λόγους πού ἐγέννησαν τὴν ἀνάγκη τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, δηλ. τῆς προστασίας τοῦ ἐργάτη ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ τὴν ἱστορία τῆς ἐργατικῆς κινήσεως, πού κατώρθωσε νὰ ἐπιβάλῃ στὰ περισσότερα ξένα Κράτη τὴ νομοθεσία αὐτὴ. Οἱ λόγοι ὅμως αὐτοὶ πού ἀναπτύξαμε παραπάνω δὲ συντρέχουν ὅλοι στὴν Ἑλλάδα καὶ φυσικὰ δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε, πὼς τὸ ἐργατικὸ ζήτημα ἐδῶ πῆρε τὸν ἴδιο δρόμο πού πῆρε στὰ ἄλλα Κράτη. Μ' αὐτὸ δὲ θέλουμε νὰ ποῦμε, ὅπως ἀκούμε πολλές φορές νὰ λέγεται, πὼς ἐδῶ δὲν ἔχουμε ἐργατικὸ ζήτημα, γιὰτί καὶ στὴν Ἑλλάδα ὅπως σὲ ὅλα τὰ ἄλλα Κράτη ὑπάρχει μιὰ ἰδιαίτερη λαϊκὴ τάξη πού ζεῖ ἀπ' τὴν ἐργασία τῶν χεριῶν τῆς μέσα στὸν ἐλεύθερο συναγωνισμό, τάξη μὲ ἰδιαίτερα συμφέροντα ἀντίθετα μὲ τὰ συμφέροντα τῆς τάξεως πού ἐπικρατεῖ καὶ μὲ ἐργατικὲς συνθήκες τίς ἴδιες καὶ χειρότερες ἀπ' τίς συνθήκες τῶν ἐργατικῶν τάξεων στὰ ἄλλα μέρη. Θέλουμε ὅμως νὰ τονίσουμε πὼς ἡ ἐργατικὴ κίνηση πού κατέληξε στίς ἀρχές τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας σὲ μᾶς δὲν ἦλθε ἀπὸ κάτω ἀλλὰ ἀπὸ πάνω δηλ. δὲ βγήκε ἀπ' τὴν ἴδια τὴν ἐργατικὴ τάξη, ἀλλὰ ἀπὸ ἀνθρώπους πού δὲν τοὺς ἔνωσε κανένα συμφέρο οἰκονομικὸ μὲ τὴν ἐργατικὴ τάξη. Αὐτὴ ἡ ἰδιαίτερη μορφή τοῦ ζητήματος στὴν Ἑλλάδα ἔχει πάλι τοὺς λόγους τῆς στίς ἰδιαίτερες συνθήκες τῆς παραγωγῆς πού ἔχουμε ἐδῶ. Ἐδῶ τὰ περισσότερα εἶδη τῆς βιομηχανίας βρίσκονται ἀκόμη ἀποκεντρωμένα σὲ μικροεπιχειρήσεις πού ἀπασχολοῦν δυὸ τρεῖς ἐργάτες σὲ μιὰ βραδυκίνητη καὶ ὀπωσδήποτε ἀσφαλισμένη δουλειά. Λεῖπει λοιπόν, σχεδὸν ἐντελῶς, ἀπ' τὴ μιὰ μεριά ἡ κοινωνιστικὴ ζωὴ τοῦ ἐργάτη πού εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀσφαλέστερους δρόμους γιὰ νὰ φτάσῃ ὁ ἐργάτης στὴ ἐργατικὴ συνείδηση, καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά ἡ μεγάλῃ ἀβεβαιότητα πού φέρνει γιὰ τὸν

(*) Κοίταξε ἀριθ. 467 καὶ 468.

ἐργάτη μαζί της ή εργασία στα μεγάλα εργοστάσια. Έτσι ο Έλληνας ἐργάτης δὲν μπορεί εύκολα νά ἀποκτήσει συνείδηση τοῦ κοινού συμφέροντος πού τόν ἐνώνει μέ τούς ἄλλους ἐργάτες και τόν φέρνει σέ ἀντίθεση μέ τήν τάξη τοῦ κεφαλαίου. Γι' αὐτό ο σοσιαλισμός στην Ἑλλάδα δὲν μπόρεσε νά ριζώσει, κ' ἐκεῖ, πού δείχνει μερικά σημεῖα ὑπάρξεως εἶναι ξεθυμασμένος και ἐκφυλισμένος, γιατί, ἐκτός ἀπ' τὰ παραπάνω, ο σοσιαλισμός σάν κατ' ἐξοχήν χρησιμοθηρική θεωρία δὲ συμβιδάζεται μέ μερικές βαθεῖα ριζωμένες προλήψεις τοῦ Ἑλληνα ἐργάτη. Κι αὐτό εἶναι ἕνας λόγος πού ἡ ἐφαρμογή τῶν ἐργατικῶν νόμων θά βρῆ μεγάλες δυσκολίες ὄχι μόνο ἀπ' τήν τάξη τῶν κεφαλαιούχων, ἀλλά και ἀπ' αὐτή τήν ἐργατική τάξη πού θέλει νά προστατεύσει.

Ὅπωςδήποτε δμως τὸ βέβαιο εἶναι πῶς ἀρχίσαμε κ' ἐμεῖς νά κινούμαστε στό ζήτημα τῆς προστασίας τοῦ ἐργάτη ἀπὸ τὸ Κράτος και νά κινούμαστε μάλιστα μέ πρόθεση σοβαρή νά κάνουμε κάτι γιά τὸ ἴσαμε τώρα παραμελημένο αὐτὸ μέλος τῆς κοινωνίας. Ἀπόδειξη τῆς σοβαρᾶς αὐτῆς προθέσεως εἶναι ἡ ἴδρυση στό Ἰπουργεῖο τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας ἰδιαίτερου Ἱμήματος μέ τὸν ἀποκλειστικό προορισμό νά ἐφαρμόζει τούς ἐργατικούς νόμους πού ψηφιστήκανε και νά ἀποφασίζει μέ τὸ ἀνώτατο Συμβούλιο τῆς ἐργασίας γιά τήν τελειότερη προστασία τοῦ ἐργάτη, γιατί ἔχει γίνει πιά κοινὸ κτῆμα ἡ ἰδέα πῶς τίποτε δὲν ἀξίζει οἱ νόμοι χωρὶς ἰδιαίτερη ἀρχή πού νά τούς ἐφαρμόζει, ἄλλως τε ἔχουμε και τὸ παράδειγμα τῆς Ρουμανίας πού ὑπάρχουν στό χαρτί πολλοὶ ἐργατικοὶ νόμοι χωρὶς στην πραγματικότητα νά γίνονται τίποτε ἀπ' αὐτὰ πού διατάσσουν.

Στὸ Ἱμήμα τῆς ἐργασίας μεγάλη βοήθεια θά δώσουν οἱ ἐπιθεωρητὲς τῆς ἐργασίας πού θά διοριστοῦν σέ διάφορες περιοχὲς και πού θά εἶναι σέ θέση, μέ τὴ μηχανική και κοινωνική τους μόρφωση, νά ἐπιδίδουν και ἐπιβάλλουν τήν ἐφαρμογή τοῦ πραγματικοῦ μέρους τῶν διατάξεων τῶν νόμων ἰδιαίτερα τοῦ νόμου περὶ ὑγιεινῆς και ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν.

Οἱ οὐσιαστικοὶ νόμοι πού ψηφιστήκανε στην περασμένη περίοδο και πού ἀποτελοῦν τὸ σύνολο σχεδὸν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι οἱ ἀκόλουθοι:

α'. Ὁ νόμος περὶ ὑγιεινῆς και ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν και περὶ ὥρων ἐργασίας.

β'. Ὁ νόμος περὶ ἐργασίας γυναικῶν και ἀνηλίκων.

γ'. Ὁ νόμος περὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν και περὶ τῶν μισθῶν τῶν ὑπηρετῶν και ὑπαλλήλων.

δ'. Περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν και ἐργοδοτῶν διαφορῶν περὶ πληρωμῆς ἐργατικῶν μισθῶν και ἡμερομισθίων.

ε'. Περὶ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν σιδηροδρομικῶν και τροχιοδρομικῶν ὑπαλλήλων.

Δὲν πρόκειται ἐδῶ νά ἐκθέσουμε ὄλες τίς λεπτομέρειες τῶν νόμων ἀλλά μόνο τίς γενικὲς ἀρχές πού στηρίζεται καθ' ἕνα ἀπ' αὐτοὺς και ἰδιαίτερα οἱ δύο πρῶτοι — α'.) Ἰσαμε τώρα ο Ἑλληνας ἐργάτης εἶναι ἀναγκασμένος νά κερδίσει τὸ ψωμί του ὄχι σέ ἐργαστήρια, ἀλλά μέσα σέ τρώγλες σιταγμένους μέ πέντε δέκα ἄλλους σέ μέρος πού οὔτε δύο θά μπορούσαν νά ζήσουν σύμφωνα μέ τούς κανόνες τῆς ὑγιεινῆς, χωρὶς φῶς, χωρὶς ἀέρα, σέ ὑγρασία, τρέχοντας κάθε στιγμή τὸν κίνδυνο νά χάσει τὸ χέρι του και τὸ πόδι του, ἢ και αὐτὴ τὴ ζωή του σέ μηχανές, πού βρίσκονται σέ πρωτογενῆ κατάσταση, χωρὶς κανένα ἀπ' τὰ νεώτερα ἀσφαλιστικὰ μέσα πού ἀσφαλίζουν τὴ ζωή και τὴν ἀκεραιότητα τοῦ ἐργάτη. Μὲ τέτοιους ὄρους ἐργαζόμενος ο ἐργάτης οὔτε τὴν ὄρεξη οὔτε τὴ δύναμη εἶχε γιά σωστὴ ἐργασία, κ' ἔτσι και αὐτὸς ἔχανε γλήγορα τὴν ἐνεργητικότητά του και ο ἐργοδοτὴς ζημιωνόταν ἀπ' τὴν κατώτερη ἐργασία πού τοῦ ἔδινε ο ἐργάτης. Ὁ νόμος τώρα ἐπιβάλλει σέ ὄλους τούς βιομηχάνους, ἐμπόρους, ἐπιχειρηματίες κλπ. νά διατηροῦν τὰ καταστήματα και ἐργαστήριά τους σέ τέτοια κατάσταση ὥστε νά μὴ διατρέχη κίνδυνο ἡ ζωή ἢ ἡ ὑγεία τῶν ἐργατῶν πού ἐργάζονται σ' αὐτόν. Μὲ τὴν ἐφαρμογή τοῦ νόμου αὐτοῦ θά ὠφεληθοῦν βέβαια και οἱ ἐργάτες, ἀλλά θά ὠφεληθοῦν και οἱ ἐργοδοτὲς, γιατί εἶναι πιά ἀρχὴ πού τὴν ἔχουν καταλάβει παντοῦ και μόνον ο Ἑλληνας ἐργοδοτὴς δὲ θέλει νά τὴν καταλάβῃ, πῶς ἐργάτης πού ἐργάζεται μέ τέτοιες ἐλβεινὲς συνθήκες δὲν εἶναι δυνατὸ νά ἀποδώσει οὔτε τὸ ποσὸ οὔτε τὸ ποῖο τῆς ἐργασίας πού ἀποδίδει ο ἐργάτης όταν ἐργάζεται μέ ἀνθρωπινούς ὄρους ἐργασίας. Τὸ μόνο πού μπορεί νά παρατηρήσει κανεὶς στό νόμο αὐτὸ εἶναι ὅτι θέλει νά ἐφαρμόσει τίς διατάξεις του και στοὺς ἐργάτες πού παίρνουν ἐργασία ἀπ' ἔξω και ἐργάζονται σέ δικά τους μαγαζάκια. Γι' αὐτοὺς τούς ἐργάτες ὑπάρχει ο κίνδυνος ὅτι ἡ ἐφαρμογή τοῦ νόμου θά χειροτερεύσει τὴ θέση τους αὐτὴ ἀντὶ νά τὴν καλλιερεύσει, ἀφοῦ θά εἶναι ἀναγκασμένοι νά κόψουν ἀπ' τὸ ἡμερομισθίό τους γιά νά ἀνταποκριθοῦν στα νέα ἔξοδα πού ἀπαιτοῦνται γιά νά ἐργάζονται μέ τούς ὄρους πού ἐπιβάλλει ο νόμος. Γιὰ τούς ἐργάτες αὐτοὺς μᾶς φαίνεται τέτοια διάταξη τοῦ νόμου ἀνεφάρμοστη, ἀν δὲν ὀρίζει συγχρόνως και ἕνα ἐλάχιστο ὄριο ἡμερομισθίου ἰδιαίτερα γιά τούς ἐργάτες αὐτοὺς. ἐπειδὴ δμως αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο νά

γίνη, γι' αυτό θα περιοριστεί κατ' ανάγκην ή εφαρμογή του στα έργαστάσια.

Ο ίδιος νόμος προβλέπει σε ιδιαίτερο άρθρο για τον καθορισμό των ώρων εργασίας, επειδή όμως αυτό θα απαιτήσει ιδιαίτερη έρευνα για κάθε είδος εργασίας, άφησε ο νόμος σε Βασιλικά Διατάγματα να καθορίσουν για κάθε είδος το ανώτατο όριο της εργασίας ύστερα από γνωμοδότηση του ανωτάτου Συμβουλίου εργασίας.

Με το νόμο αυτό, που δώσαμε εδώ ένα μικρό σκίτσο, ελπίζουμε πως θα έχουμε μια μεγάλη καλλιτέρευση της θέσεως του εργάτη, για ωφέλεια όχι μόνον της εργατικής τάξεως, αλλά και της έλληνικης βιομηχανίας.

Τους άλλους νόμους θα ιδούμε στο επόμενο φύλλο.

KYBOS

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Τετάρτη 22 του Φλεβάρη — Τρίτη 28 του Φλεβάρη

Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ. Είχαμε αποφασίσει να μην ξανασχοληθούμε με το ανάξιο λόγου πια πρόσωπο του ανισόρροπου γεροντάκου, γιατί, όπως κατάντησε, δεν είναι να τότε λογαριάζει κανένας σοβαρά. Μά τις τελευταίες μέρες κυκλοφόρησε μια φωτογραφία του σαν ύποψήφιου βουλευτή με τις εξής λέξεις κάτω απ' αυτή: «Κατέρχομαι εις τον βαρύν εκλογικόν άγωνα, όπως σώσω την έθνικην γλώσσαν, εξ ής έξαρτάται ή διαιώνισις της φυλής και ή αξιοπρέπεια της Έκκλησίας. Δεν επιθυμώ να λάβω λευκήν ψήφον παρά των στεργόντων να έκδαρβαρώσωσι τον μυστικόν δειπνον εις κρυφόν τσιμπούσι». Αυτός που γράφει το άναίσχυντο αυτό ψέμα, αυτός που έξευτελίζει μια θρησκευτική τελετή, αυτός που διασέρνει έτσι την αξιοπρέπεια της Έκκλησίας (που έρχεται να σώσει!) ύπογράφεται «Μέγας διδάσκαλος των Έλληνικών γραμμάτων της μεγάλης Έκκλησίας». Παραδίνουμε στη Μεγάλη Έκκλησία το συκοφάντη όσο δε μάς δείξει ποιός άλλος έξόν απ' αυτόν και τους όμοίους του είπε κρυφόν τσιμπούσι το μυστικό δειπνο — και για την ώρα σημειώνουμε πως με τη δήλωσή του εκείνη ούτε του ίδιου του έαυτού του και των πιστότερων όπαδών του την ψήφο δεν αξίζει!

ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΑΝΔΡΕΣ. Στον πολιτικό του λόγο

που έξγαλε στα Τρίκκαλα ο Πρωθυπουργός διατύπωσε και με λόγια ό,τι άλλως τε μάς λέν τα έργα του. Έχουν καθήκον, είπε, οι πολιτικοί άνδρες να γυρίζουν τις έπαρχίες, όταν μόν είναι Κυβερνήτες για να λογοδοτούν κι όταν είναι αντιπολιτευόμενοι για να δίνουν το πρόγραμμα που μ' αυτό ζητάν να ρίξουν την Κυβέρνηση. Πολύ πολύ σωστά. Ός τόσο την αλήθειαν αυτή δεν την ένοιωσαν άκόμα οι παλιοί πολιτικοί. Ο κ. Θεοτόκης περιορίστηκε στην Κέρκυρα, ο Μαυρομιχάλης δεν ακούστηκε — κι ο Ράλλης, αυτός μιλάει, την εποχή που ο Πρωθυπουργός τίμια και σεμνά δίνει το πρόγραμμά του θετικό και γεμάτο έννοια, με γλώσσα που ταιριάζει μόνο στις ταβέρνες και για πράματα που μόνο άηδία προκαλούν. Ο κ. Ράλλης δε βρήκε κανένα σημείο του προγράμματος του Πρωθυπουργού για ν' αντικρούσει: μόνο δεν ντράπηκε άρχηγός κόμματος αυτός να λείι το Βενιζέλο φυγόστρατο και να τον άπειλει να τον ντύσει με χακί μόλις γίνει Πρωθυπουργός (ίλαρότης). Και το τελευταίο μόν αυτό βέβαια ούτε ο ίδιος δεν το πιστεύει — μά κ' οι λίγοι άκόμα σοβαροί άνθρωποι που θάν τουδιναν ψήφο πιστεύω πως πολύ θα το σκεφτούν πια. Πιστεύαμε πως ο κ. Ράλλης, που σχετικώς απ' τους παλιούς είχε λιγώτερο βουτηχτεί στη συναλλαγή θάρχότανε μετανοιωμένος και με την άπόφαση να πολεμήσει τίμια φανταζόμαστε κ' έμεις πως ή παρουσία του στην αντιπολίτευση θα είταν χρήσιμη. Σήμερα, ύστερα απ' τους λόγους του βλέπουμε — και μαζί μας κάθε σοβαρός άνθρωπος — την πλάνη μας. Γι' αυτό δεν άμφιβάλλουμε πως κανένας που πονεί αληθινά για τον τόπο αυτό δε θα διστάσει να μαυρίσει τους αδιόρθωτους αυτούς. Τέτοια αντιπολίτευση δε μάς χρειάζεται: κ' ή αντιπολίτευση που μάς χρειάζεται είμαστε βέβαιοι πως θάρθει απ' άλλου, όχι από ξεχαρβαλωμένα κεφάλια.

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ. Είναι να το πιστεύει κανένας; Μέσα στην πρωτεύουσα του Έλληνικού Βασιλείου, στον είκοστόν αιώνα, έρχεται ένας βρώμικος ανισόρροπος και χιλιάδες άνθρωποι όλων των κοινωνικών τάξεων («γρηές, γέροι, χωροφύλακες, παντρεμένες και άνύπαντρες, στρατιώται, μαθηταί, κοριταάκια, δεσποινίδες, άξιωματικοί, πολύ καθώς πρέπει πολιται», καθώς γράφει ή «Ακρόπολη» της Πέμτης) πέφτουν στα γόνατα μπροστά του και κοιτάζουν στα μάτια τον ούρανοκατέβατο!! Πόσες σκέψες γεννάει στο μυαλό το φαινόμενο αυτό! Κ' έπειτα βρίσκονται άνθρωποι που δε νοιώθουν πόσο αναγκαία και πόσο επείγουσα είναι ή μόρφωση του λαού μας! Ός